מלמד בק"ו מדתנא דבי רבי ישמעאל ק"ו

הלמד מהיקש מדתני דבי רבי ישמעאל אינו

דין שילמד בק"ו וזה ק"ו בן קל וחומר. דבר

הלמר בקל וחומר מהו שילמר בבנין אב

אמר רבי ירמיה תא שמע מלק ונמצאת

מריפה ר"מ אומר אינה מממאה בבית

הבליעה רבי יהודה אומר "מטמאה בבית

הבליעה אמר ר' מאיר קל וחומר ומה נבלת

בהמה שמשמאה במגע ובמשא שחישתה

מטהרת טריפתה מטומאתה נבילת עוף

שאין מממא במגע ובמשא אינו דין שתהא

שחימתה ממהרת מריפתה ממומאתה מה

מצינו בשחימה שמכשרתה באכילה

הכיפורים (שם טו) ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת וגו' ואת עורותם

ומנחות עו.ן, 3) עי׳ רש״ק:, ונאמר להלן. בפר כהן משיח (ויקרא ד) ונאמר כאן בפר ושעיר של יום ט לקמן סט., ד) פ״א מ״א,

שינויי נוסחאות

א] ג" ל"ק אי מדרמב"ח אי מדרבא. לכל כבס"ז מקיים מרבא. לכל כבס"ז מקיים גירסא דידן עי"ש: ב] כש"מ סגים מן ההיקש. וכ"ג ברש"י. ואמנס עיקר כוונתו לאפוקי ה"נ ומה היהש שחינו מומד בהיהש כו' ול"ג למד: ג"ש המלמדת בהיקש גרסי׳ ולא גרסי׳ למדה: מדרב פפא. חאת תורת זבח השלמים כו' דפשט מגירסה מלמדת. הבל חיבת תגירסה מדמדת. חפכ חינת בהיקש חינה לריכה מיקון לדעת רש"י כמבוחר בד"ה שחינה (הב"): ג] בגזירה שוה חברתה (בתה"י וש"ם): ד] ל"ל שילמד (בתה"י וש"ם): ד] ל"ל שילמד רב פפא מיניה לגזירה ח שוה חוזרת ומלמדת בהיקש: הניחא למאן דאים לי׳ דרב פפח. דחמר בתר למד חולינו: (יש"ח: ווון כ"ל שילמד (יש"מ) הן בק"ו מדתרביצא לכ"ל (ומיפת כדאמרן נממק) (ש"ח). ולאס אות ס: ו] דגזירה (יש"ח): ז] מעשר דגן חולין (כתה"י ושמכ"ח: ה] ממקוס כל (כתה"י ושמכ"ח: ה] כמקוס כל אלא למאן. דאמר בתר מלמד אולינן לא אשכחן גז"ש חוזרת ומלמדת בהיקש דהתם מעשר זו חולין הוא המלמדה: בגו"ם חבירתה. מה שחין היקש עושה הדיבור ל"ל כדלהלו ה"ג מלמדת יאיפת כיל כונטק הייג מלמדת בק"ו מדתרביצא. והיינו הא דאמרן לעיל דבר הלמד בג"ש מהו שילמד בק"ו ומה היקש שאינו למד מן ההיקש מלמד כן בהיקש חבירו: מדרמי בר חמא. סלת מורבכת חלות: שחינה למידה מן ההיקש גרסי׳: מדר׳ יוחנן. לא יאמר לפונה באשם משם למדנו שאין דבר בק"ו ג"ש הלמידה מג"ש . זבירתה מדרמי בר חמא וכו׳ הלמד בהיקש מלמד בגו"ש: שאינה ולפי שלא הוזכר בה שם חכם ולפי שלא הוזכר בה שם חכם אלא מפי כל החבורה נזרקה קרי לה לישנא דתרביצא בית למידה בהיקש. כלומר מן ההיקש: מלמד בק"ו ח. כדאמר לעיל מק"ו מדרש שמרביצין בו תורה ומה היקש שאינו למד מן ההיקש מלמד . ע"פ כתה"י ושמכ"י). ועד" בתחה" ושמב"). ועד בליקוטים. וע"ע מנחות פב ב, והיה הוא (כתח"): ין ל"ל ק"ר כלי וח"ו (יש"מ): יאן לדרוש מדה זו בתורה כל"ל (ש"מ): יבן ל"ל בק"ו גו"ש המלמדת מגו"ש חבירתה מדרמי בר חמא וכו': וזהו ק"ו כן קל וחומר. ק"ו זה שאנו מביאין כאן לדורשו בתורה ללמד ק"ו מק"ו אנו הלמד (*ש"מ): יג] נ"ל ושלש הלמד (מיים): יגן 5"ל ושלש מחלוקות (כתהיי ושמכיי): יד] 5"ל מפורש (כידי ושים): מון 5"ל עוף טהור (מיים): מון כע"מ נוסף לקמן בפי מטאת העוף מייתי לה ופריך בגמי ורי מאיר לית ליה דיו: למידין אותו מדבר שאף הוא לא למדנוהו אלא בק"ו דהא מייתי לה מגז"ש המלמדת בק"ו והיא גופא לא ידעינן לה אלא ע"י ק"ו דבק"ו ילפינן ז] למילף בפר יוה״כ מפר כהן משיח דמגופיה כו׳ (ש״מ): ה) לעולה מצינו למימר דס״ל לעיל: ופרכינן בן בנו של ק"ו הוא. שאפי׳ היינו למידין אותו מדבר שלא כרב פפא, א"ג לא דמי דלמצוה בעולה כי לג"ל וסבלר נמוסן (פיים: ישן זמהא דהאתקש תרי זימנין לעולה הוא לג"ל (ציים: 5) בן הוא. פ״ה הוא לג"ל (ציים: 5) בו כר לג"ל (פיים: כאן דק״ו כר לג"ל (פיים: כאן דק״ו למדנוהו ע"י ק"ו הוא ים היה עלמו בן ק"ו שהרי בק"ו אנו למדין אותו כדאמרן לעיל בק"ו ז ומה גז"ש כו' עכשיו שאף גז"ש שאנו למידין אותו ממנו לדורשה או בתורה אף היא לא למדה בו כל (ש מ). כאן וקרו מלמד על ק"ו אמאי כו' (ש"מ): כב] לפרש דקשיא ליה בן כו' (ש"מ): כג] ומלמד בק"ו וא"כ שתלמד בק"ו אלא מק"ו נמלא שאתה מביא מדת קל וחומר בתורה מכח שני קלין וחמורין והו"ל בנו של ק"ו ובן בנו האיך בא להוכיח מדה זו בק"ו מג״ש שמלמדת בק״ו ע״י כו׳ של ק"ו ודלמח כולי החי לית לן למילף (ש"מ בד"ו): כד] עוף גמר ושחיטת עוף משחיטת בהמה דלמא מליקת עוף משחיטת ומיזיל: אלא. לא תרביה מגזירה שוה המלמדת בק"ו דהיא גופה מק"ו בהמה גמר דכך חשיבא מליקת אמיא לן אלא יליף ליה מהיקש עוף בקדשים כשחיטת בהמה בחולין ונראה לי (ש"מ): כה] נכ"ש וכי"ב וג' נוסף כאן המלמד בק"ו דנפקא לן ממתניתא דתני דבי רבי ישמעאל דגמרא גמר ברן בכים ופיים חודר ומלמד ודבר הלמד בג"ש חודר ומלמד בג"ש. ולפנינו הוא לקמן בקמוך. ונוסח הב"ש נראה נכון יותר: בו לא נהירא, ושמא יש כאן בו לא נהירא, ושמא יש כאן לה דדבר המלמד בו בהיקש חוזר ומלמד בקל וחומר והשתא לא הוי אלא קל וחומר בן קל וחומר כי אינך דלעיל דגזירה שוה מלמדת בקל חסרוו בדברים: כון מכאו ואילד השלם מכתייב וג': בה] מ"ס, הושלם מכתייב וג': בה] מ"ס, וככי"ב וג' דרבר הלמד בק"ו: בש] נכי"ב וג' מסיים פירכא כדפירשתי מה לנבלת בהמה סדפירשתי מה לנבלת בהמה וחומר מקל וחומר: מטמחה בבים הבליעה. כדין נבלת עוף טהור דאין וכו׳: ל] עי׳ בדיבור שלפנ״ו: מליקת טריפה בקדשים מטהרת לא] נדנ"ל הלכך אין למידין בר. והיינו משום דאין דנין ק"ו מהלכה למשה מסיני כדאימא מידי נבלה והוא הדין נמי לשוחט עוף ברי. והיינו משום דחין ז מהלכה למשה מסיני בטיר נז ע״א:

ליקוטים

ומה גזרה שוה שאינה למידה בהיקש מדר' יוחנן מלמד בק"ו בו'. וגירסא באיזהו מקומן שכתב -שאילחו שרחור רמפרים נזירה בשאילות שכתוב בספרים גוירה [שוה] שאינה למידה בהיקש מדרי יוחנן מלמדת בקל וחומר מין דבתר איכא. ויש שכת' בו איכא בספרי מצאתי כתוב אלכא בספרי מצאתי כתוב מלמדת בקל וחומר. וכל הדבר כולו מוגה. ואמרתי שמא מלבי כתבתיו. ובדקתי בדף אחר שהעתקתי בו הגהות המסכתא

מ"נ י מספר רבינו יצחק בר׳ יהודה זצ״ל וממנו הגהתי בספרי וראיתי אותו המקום חלק ואיני יודע אם חלק מצאתיו שם, או מתוך שלא הבנתי מה הם הנחתי בו חלק. עתה יבדוק בו חביבי ויודיעני. על שאילתו נתתי לב ואומר שכד הגירסא לפי שבוש הספרים באומד הדעת. מלמדת מה הם התווני בו זוקי, ענהי בדוק בו הביבי וידיעני. על שאיתור מונה לב זאומה שכך הגיוסא לפי שבוש הטפרים באומר הדעו בקל וחומר מן דבתרביצא אמור. וכן זהו פירושו לפי שלמידה זו למדנו למעלה. ואיתמר כדי ולא הזומר בה שם חכם, דהכי אמרן לעיל דבר הלמר בגזירה שוה מהו שילמר בקל וחומר, קל וחומר מה היקש שאינו למד בהיקש, אי מדרבא אי מדרבינא, מלמדת בקל וחומר מדרבי ישמעאל, גזירה שווה הלמידה בגזירה שווה חברתה מדרמי בר חמא אינו דין שתלמוד בקל וחומר. עמדנו על מידה זו מתלמידי בני הישיבה מסדרי הגמרא ולא הוזכר בה איש. הלכך קרי ליה מן דבתרביצא. ע"כ. (משונות לש"י ס" י"ד): ומה היקש שאינו למד בהיקש

חולין טריפה מטמאה לרבי יהודה.

שלש יו מחלוקת בדבר לר"מ אחת

שחיטת עוף של חולין ואחת מליקה

בקדשים מטהרות טריפתן מידי נבילה ולר׳ יהודה זו וזו אינה מטהרת

ולר׳ יוסי שחיטה מטהרת ולא מליקה וכן מפרש דו במסכת טהרות

בפרק שלש עשרה דברים לו: שחיטתה מטהרת טריפתה מטומחתה.

כדאמרינן בהעור והרוטב (חולין קכח:) וכי ימות מן הבהמה וגו' (ויקרא

יא) מקלת בהמה מטמאה ומקלת בהמה אינה מטמאה ואיזו זו טריפה

בהפשט נקט אגב אורחיה ולא לריך למילף יו דמגופיה דפר יום הכפורים שמעינן דכתיב (ויקרא מו) ושרפו באש את עורותם ואת בשרם ואת פרשם דאיתקש עורם ובשרם לפרשם:

אלא למאן דל"ל דרב פפא מאי איכא למימר. ° ורג אדה גר אהנה

ואת בשרם ואת פרשם: מה להלן. בפר כהן משיח: ע"י נימות. דילפינן מג"ש מעולה: ק"ו. כלומר מק"ו נלמד לפרש לך שאילה זו: ונאמר להלן עור ובשר ופרש מה להלן ע"י ניתוח שלא בהפשט אף כאן ע"י ניתוח שלא בהפשט. דבר הלמד בגזירה שוה מהו שילמד בק"ו ק"ו ומה היקש שאינו מלמד בהיקש אי מדרבא אי מדרבינא מלמד בקל וחומר מדתנא דבי רבי ישמעאל גז"ש המלמדת בהיקש מדרב פפא אינו דין שתלמד בק"ו הניחא למאן דאית ליה דרב פפא אלא למאו דלית ליה דרב פפא מאי איכא למימר אלא קל וחומר ומה היקש שאין מלמד בהיקש אי מדרבא אי מדרבינא מלמד בק"ו מדתנא דבי רבי ישמעאל גזירה שוה המלמדת בגז"ש חבירתה מדרמי בר חמא או אינו דין שתלמד בק"ו. ידבר הלמד בגז"ש מהו שילמד בבנין אב תיקו. ° דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בהיקש ק"ו ומה גזירה שוה שאינה למדה בהיקשא ב מדר' יוחנן מלמד בהיקש מדרב פפא קל וחומר הלמד מהיקש מדתנא דבי ר' ישמעאל אינו דין שילמד בהיקש הניחא למאן דאית ליה דרב פפא אלא למאן דלית ליה דרב פפא ° מאי איכא למימר תיקו. דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בגזירה שוה קל וחומר ומה גזירה שוה שאינה למידה שאילתך שאתה מסופק בה: בהיקשא מדרבי יוחגן מלמד בגזירה שוה מדרמי בר חמא קל וחומר הלמד בהיקש מדתנא דבי רבי ישמעאל אינו דין שתלמד בגז"ש. ידבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בקל וחומר ק"ו ומה גזירה שוה שאינה למידה בהיקש מדר' יוחגן מלמד בק"וה כדאמרן ק"ו הלמד מהיקש מדתנא דבי רבי ישמעאל אינו דין שילמד בקל וחומר וזהו ק"ו בן ק"ו בן בנו של ק"ו הוא אלא ק"ו ומה היקש שאינו למד בהיקש אי מדרבא אי מדרבינא

דיליף לעיל לפון דמעכב בעולה מק"ו מחטאת והדר יליף אשם מדאיתקש לעולה יוו היינו למצוה דלמצוה בעולה כתיב ומיהא יש מדאיתקש תרי זימני אעולה הוא דילפינן עיכובא באשם וא"ת דבפ׳ אמר להם הממונה (יומא דף לב.) משמע דקידוש ידים ורגלים הבא בק"ו חוזר ומלמד בהיקש דקאמר ר"ש בן אלעזר ק"ו ומה במקום שחין טעון טבילה טעון קידוש מקום שטעון טבילה אינו דין שטעון קידוש כו׳ והדר קאמר מקיש פשיטה ללבישה מה לבישה טעון קידוש אף פשיטה טעון קידוש וי"ל דהאי לא איקרי קדשים אלא גוף הקרבן דוקא: בן בנו של ק"ו הוא ם. וכולי האי לית לן למילף ולמיזל וקשה כיון

דק״ו כאו הוא אמאי לא נילף שפיר כל כמה דמלינן למילף כי היכי דילפינן בג"ש אפילו הן מאה ויש לפרש בבו בן בנו של ק"ו הוא משום דמעיקרא הוא דמבעיא ליה אי דבר הלמד בק"ו חוזר ומלמד בגו בג"ש היאך בא להוכיח מדהוו בק"ו בג"ש שמלמדה בק"ו ע"י ק"ו א"כ אתה רוצה לדון ק"ו ע"י ק"ו מדבר הבא בקל וחומר הלא זאת היא

רבי יהודה אומר מממאה בגדים בידא ור' נחמיה בדיק במחטא וא"ל דואת תורת הבהמה והעוף כדלקמן פ׳ שמכשרתה באכילה וכו'. ולחי עוף שחינה כי חם בחולין ושחיטת

עוף של חולין בק"ו משחיטת בהמת חולין ותימה היאך גמר מליקת עוף משחיטת עוף מה לשחיטה שכן מכשרת בחולין ועוד קשה דמנא ליה דמליקת עוף משחיטת עוף גמר כדו דלמא משחיטה דבהמה גמר ונראה לי דאם כן הוה גמר בק"ו כדגמר שחיטת עוף והיינו טעמא

ששחטה: נבלת עוף בין אינו מטמא במגע ובמשא. מבחוץ דכתיב (ויקרא כב) לטמאה בה אין לך אלא האמור בה אכילה ולא מגע ומשא: אינו דין שההא שהיטהה מטהרה טריפהה מטומאהה. והשתא דקי"ל שחיטה דמטהרת בחולין מק"ו הדרא ומיגמרא -ייש. בייה בייה בייה וה המחשרה בנייש החשרשה בנייש החשרשה מעורת של המחשר מתוחלת מעורת מורכת מעורת מעורת בנייש הברחה בנייש הברחה של מחשרת מעורת המחשרת בנייש הברחש המחשרת במורכת במחשרת במורכת ב אמליקה דקדשים בבנין אב: מה מלינו בשחיטה שמכשרת. לאכול בחולין ומטהרת טריפתה מטומאתה אף מליקה כו' ביו:

בבית הבליעה. פי׳ בקונטרס דבמס' טהרות (פ״ה) משמע דלר״מ אחת שחיטה בעוף של חולין ואחת מליקה בקדשים מטהרות טרפותן מידי נבילה ולרבי יהודה זו וזו אינה מטהרת וא"ת דבפרק אלו טריפות (חולין דף נו.) אמרינן רבי יהודה בדיק מאן דבדיק במחטא למאן דבדיק בידה עד מתי התה מאכיל נבילות לישראל נבילות ס"ד הא שחוטות נינהו מאי קשיא לרבי יהודה ודאי נבילות הויין כדמשמע הכא דשחיטת עוף אינה מטהרת וי"ל דלא הו"ל למיפרך אליבא דרבי יהודה כיון דרבנן פליגי עליה: מה נבלת בהמה שמממאה במגע ובמשא בו'. תימה מה לנכלת בהמה שאינה מטמאה בבית הבליעה וי"ל דעיקר טעמא דר"מ מהיקשא חטאת העוף (דף סט:) כדפי׳ בקונט׳: מה מצינו בשחימה של עוף ולא היא תרוייהו משחיטת חולין גמרי פי׳ מליקת קדשים במה מלינו משחיטת

משום כת דמלתד הוא, וייל דקייו דעפיד הוי אף מג"ש וה"ק ומה היקש שאינו מלתד לא בהיקש חבירו ולא בג"ש מלתד בק"י, ג"ש שמלתדת בג"ש המיתה בינ"ש המיתה לשים שלמים מלותדת בהיקש לינו דקן במוש משום מהם היות שום משום מהם בינ"ש שמלתדת בק"י, והיא גופה שמלתדת בק"י, והיא נופה שמלתדת בק"י שום הדבר על מות לאחר לשל בין והיא בינ"א והיא היא לא בין בנו של היא היא מות במוש היא בינ"א והיא בינ"ל בק"א שום הרב"ץ והיא בינ"א והיא בינ"א והיא בינ"א והיא בינ"א והיא בינ"א בינ"א והיא בינ"א במוש הבין שום הרב"ץ והיא בינ"א בבית הבליעה. ועוד קשה דמוש ליף בליקה משוט שוף ומרים" בו"א משוט במתה דעלת בינ"א משום כם דמלמד הוא. ו"יל דה"ו דעביד הוי אף מג"ש וה"ה ומה היהש שאינו מלמד לא בהיהש חבירו ולא בג"ש מלמד בה"ו. ג"ש שמלמדת בג"ש רבנא ליה בו'. ובתוס' מהר"פ תירן כדלעיל דעיקר טעמא משום היקש זאת תורת ^{ל)} כו':

מ א מיי׳ פ״ן מהל׳ פסולי המוקדשין הלכה ג:

גליון הש"ם

[גמ' דבר הלמד בקל וחומר מהו שילמד בהיקש. עי' לעיל דף יד ע"א] :שם מאי איכא למימר תיקו. עיין לקמן דף נה ע"ל מומ' ד"ה מה עולה: תום' ד"ה אלא וכו' ורב אדא בר אהבה.

מוסף רש"י

ומה נבלת בהמה כו'. כדילפיק נגמ' מוכי ימות מן הנהמה: נבילת עוף שאין מטמא במגע ובמשא. אלא נאכילה במגע ובמשא. אלא נאכילה ובבית הבליעה. כדכתיב לא יאכל וגפית הכניעה, כדכתיב נת יתכנ לטמח בה, אין לך אלה האמור בה: אינו דין שתהא שחיטתה מטהרת כרי. וכיון דקי"ל בשחיטה מק"ו, ילפינן מליקה בשחיטה מק"ו, ילפינן מליקה דחדשים מינה בבניו אב. מה מלינו דקדשים מינה בגנין חב, מה מניט בשחיטה בחולין שמכשרתה באכילה כשאינה טריפה ומטהרת טריפתה מטומאחה, אף מליקה בקדשים המכשרתה באכילה כשאינה טריפה מטהל (לקמן סט. סט:):

שימה מקובצת

שי בוו בוקובבו בה לחלן על ידי נתוח שלא בחפשב בו' לולת לדבר הלמד כניש סחר וחלמד כניש. וא"ת הסיכי וליף מסכל דדבר הלמד בניש כר, דלמל דשאני הכל משום דלון לידים לנעון שלא בהספט דאינו בא בג"ש בפר כהן משיח, אתי ניתוח בהדיה אגב גררא דהוי הימנו ודבר אחר (ותלמדים) [ולמדים] הימנו. ועוד קשה דשלא בהפשע גופיה היכי יליף בג"ש בפר יוה"כ מפר כהו משיח והאו בפר כהו משיח מפר כהן משיח (החן בפר כהן משיח גופיה לא כמיב הפשט בהדיא אלא ילפינן ליה בהיקש עור ובשר לקרבו ילפינן ליה בהיקש חור ומלמד בג"ש, וי"ל דקושיא חדא מתרצה לחברתה דקושיא חדא מתרצה לחברתה דמדחזינן דילפינן מיניה שלא בהפשט דמדחזינן דילפינן מיניה שלא בהפשט אע"ג דהתם מהיקשא הוא דאתא א״כ ש״מ דדבר הלמד בג״ש חחר מ"כ ש"ת דובר התחל כג"ש מחת ומלמד בג"ש והיו ניתוח כמו דכתיב בגופיה לגבי הכי ונילף בג"ש לפר ושעיר יוה"ר מפר כהן משיח, וכיון דילפינן מיניה ניתוח מהשתא נילף נמי שלא בהפשט מהתם דהוי הימנו נתי שנה בהפשט והיתם דהי היתנו ודבר אחר: ס"א וי"ע דקושיא חדא מתרצה לחברתה דאדרבה לגבי שלא בהפשט הימנו ודבר אחר הוא דלא מלי למילף שלא בהפשט אלא עם תני נתיקה שנת בהספט וחום ענו מני נתיקה עות שם ימוח דים ימוח דים מעולה בית הלכך כי הדר יליף ניתוח בפר יוח"ב בנ"ש דרבר הלמד בנ."ש חור ומלמד בנ."ש ילף עמו הספט והי הימט ודבר אחר ולל היי היקש חור ומלמד בנ."ש. עייל דבל לה היה שע לל היים עותר בב"ש לה להיים עותר בב"ש לה ליפים עותר בבית היו היום לל הנישעו לה לפים עותר בבית היום לל בנותרות המותר בית היום הלל בנותרות המותרות המותרות היום מחרב בית היום לל בנותרות המותרות היום מחרב בית היום לל בנותרות המותרות המותרות המותרות המותרות היום מחרב בית היום לל בנותרות המותרות המו מפר כהו משיח אלא בגופייהו כחיב מפי כשן משימ ממו בצופיים) כמיכ את עורותם כו' (ויקרא ה, יא) ואיתקש בשרם לפירשם ואע"ג (דכתיב) [דלא כתיב] קרבם מ"מ נימא מה פירשם כתיב] קרבם מ"מ נימא מה פירשם אינו שורפס בפני עלמה בלא קרבס אף בשרם שורפם בעורם בין והא לוף בעולם שתפס בעולם ביי האו דקלתר שלל בהפשט, לאגב ניתוח נקט לה (לשון תוסי מהר"פ): גזירה שוה המלמדת בנ"ש חברתה ובוי. מיתה דמה לבותל איכא שילמד בג"ש טפי מהלמד חיכת שינתד בנ"ש ספי תהכתד בהיקש, שהרי כמו שהקש אינו מלמד על ההקש כך אין ג"ש מלמדת על הקש, ומה שב"ש מלמדת על הברחה לאו משום חומר דמלמד אלא משום דג"ש נלמדת בקל, וי"ל דמוכח שפיר ונעשה ק"ו מן הכל, ומה החש שאינו מלמד לא על הקש חברו ולא על ג"ש, מלמד על ק"ו, ג"ש שאינה מלמדת על ההקש מלמדת על ג"ש חברתה על ההקש מלמדת על ג"ש חברתה אינו דין שתלמד על ק"ו (מהר"פ. ב"ש, כי"ב וג"): גורה שוה המלמרת